

*Doporučená literatura**

Většina historických knih ke střední Evropě podává dějiny jednotlivých národů. Nejsnáz dostupné jsou nejspíš svazky z cambridgeské edice *A Concise History of...*: zastoupeno je Rakousko (Steven Beller), pobaltské země (Andrejs Plakans), Německo (Mary Fulbrook), Maďarsko (Miklós Molnár), Polsko (Jerzy Lukowski a Hubert Zawadzki) a Rumunsko (Keith Hitchens). K českým dějinám viz Derek Sayer, *The Coasts of Bohemia: A Czech History* (Princeton, 1998), k Ukrajině viz Serhii Ploky, *Brány Evropy: dějiny Ukrajiny* (Brno, 2023). Ke Slovinsku viz Oto Luthar, *The Land Between: A History of Slovenia* (Frankfurt a. M. – Oxford, 2008).

Zvláštní zmínku zasluhuje několik nedávno vydaných národních historií: Robert Frost, *The Oxford History of Poland-Lithuania, 1385–1569* (Oxford, 2015) a Richard Butterwick, *The Polish-Lithuanian Commonwealth: Light and Flame* (New Haven – Londýn, 2020). Stejně jako u autobusových linek se i u Svaté říše římské může stát, že čekáte celý život a pak přijedou tři těsně po sobě: Joachim Whaley, *Germany and the Holy Roman Empire*, 2 sv. (Oxford, 2012); Peter H. Wilson, *The Holy Roman Empire: A Thousand Years of Europe's History* (Londýn, 2016); a Barbara Stollberg-Rilinger, *The Holy Roman Empire: A Short History* (Princeton, 2018).

K Habsburkům viz Steven Beller, *The Habsburg Monarchy, 1815–1918* (Cambridge, 2018), a Pieter M. Judson, *The Habsburg Empire: A New*

* Autor v bibliografickém dodatku nabízí přehled pro anglofonního čtenáře v prostředí britských či amerických knihoven. Potřeby i možnosti českého čtenáře jsou samozřejmě odlišné. Ponecháváme původní výběr beze změny, byť bude v našem prostředí nejspíš k užitku hlavně odborníkům jakožto recenze svého druhu. Širší veřejnosti lze – vedle svazků, které vyšly česky a jsou takto v překladu zaznamenány – doporučit k základní orientaci především edici Dějiny států v Nakladatelství Lidové noviny. – Pozn. překl.

History (Cambridge, Mass. – Londýn, 2016). Obě knihy se zabývají hlavně 19. a počátkem 20. století. K dřívějšímu období viz R. J. W. Evans, *The Making of the Habsburg Monarchy, 1550–1700* (Oxford, 1979), a Martyn Rady, *Habsburkové: vzestup a pád světové velmoci*, přel. J. Škrob (Praha, 2021).

Regionálních historií střední Evropy existuje málo. Rozběh učinilo nakladatelství University of Washington Press knižnicí East Central Europe Series, zvláště ve svazcích: Jean W. Sedlar, *East Central Europe in the Middle Ages, 1000–1500* (Seattle – Londýn, 1993); Joseph Rothschild, *East Central Europe Between the Two World Wars* (Seattle – Londýn, 1974), a Paul Robert Magocsi, *Historical Atlas of East Central Europe* (Seattle – Londýn, 1993).

Následující přehled upozorňuje na úžeji zaměřené výklady k tématu každé kapitoly:

ÚVOD. STŘEDNÍ EVROPA, PSOHLAVCI A DUBOVÉ LESY V BEREHOVU

Andrew Runni Anderson, *Alexander's Gate, Gog and Magog, and the Inclosed Nations* (Cambridge, Mass., 1932).

Asghar Seyed-Gohrab, Faustina Doufikar-Aerts a Sen McGlinn, ed., *Embodiments of Evil: Gog and Magog* (Leiden, 2011).

Hugo Gryn – Naomi Gryn, *Chasing Shadows* (Londýn, 2000).

David Gordon White, *Myths of the Dog-Man* (Chicago – Londýn, 1991).

1. KAPITOLA. ŘÍMSKÁ ŘÍŠE, HUNOVÉ A PÍSEŇ O NIBELUNZÍCH

Walter Goffart, *Barbarian Tides: The Migration Age and the Later Roman Empire* (Philadelphia, 2006).

Peter Heather, *Empires and Barbarians* (Londýn, 2009).

Píseň o Nibelunzích, přel. J. Pokorný, 2. vyd. (Praha 1989).

E. A. Thompson, *Hunové*, přel. I. Šmoldas (Praha, 1999).

Herwig Wolfram, *The Roman Empire and Its Germanic Peoples* (Berkeley – Los Angeles – Londýn, 1997).

2. KAPITOLA. FRANKOVÉ A KAREL VELIKÝ:

POHLED OD BODAMSKÉHO JEZERA

Johannes Fried, *Charlemagne* (Cambridge, Mass., 2016).

Patrick J. Geary, *Before France and Germany: The Creation and Transformation of the Merovingian World* (New York – Oxford, 1988).

Janet L. Nelson, *King and Emperor: A New Life of Charlemagne* (Londýn, 2019).

W. Vogler a J. C. King, ed., *The Culture of the Abbey of St Gall: An Overview* (Stuttgart – Curych, 1991).

J. M. Wallace-Hadrill, *The Long-Haired Kings* (Toronto Buffalo – Londýn, 1982).

3. KAPITOLA. AVAŘI A SLOVANÉ: ZKÁZA A KONVERZE

- Averil Cameron, *Byzantine Matters* (Princeton, 2014).
- Florin Curta, *Southeastern Europe in the Middle Ages, 500–1250* (Cambridge, 2006).
- Walter Pohl, *The Avars: A Steppe Empire in Central Europe, 567–822* (Ithaca, N. Y., 2018).
- Martyn Rady, „The Slavs, Avars, and Hungarians“, in: *The Cambridge History of War*, sv. 2, ed. D. A. Graf a A. Curry (Cambridge, 2020), 133–150.
- A. P. Vlasto, *The Entry of the Slavs into Christendom: An Introduction to the Medieval History of the Slavs* (Cambridge, 1970).

**4. KAPITOLA. NÁVRAT HUNŮ, OTROCKÉ STÁTY
A FORMOVÁNÍ STŘEDNÍ EVROPY**

- Nora Berend, Przemysław Urbańczyk a Przemysław Wiszewski, *Central Europe in the High Middle Ages: Bohemia, Hungary and Poland c. 900–c. 1300* (Cambridge, 2013).
- C. A. Macartney, *The Magyars in the Ninth Century* (Cambridge, 1930).
- Henry Mayr-Harting, *Ottonian Book Illumination: An Historical Study*, 2. vyd. (Londýn, 1999).
- Michael McCormick, *Origins of the European Economy: Communications and Commerce, A.D. 300–900* (Cambridge, 2001).
- Timothy Reuter, *Germany in the Early Middle Ages, c. 800–1056* (Londýn – New York, 1991).

**5. KAPITOLA. VYTVÁŘENÍ SVATÉ ŘÍŠE ŘÍMSKÉ
A STŘEDOEVROPSKÝ DIVOKÝ VÝCHOD**

- Robert Bartlett, *The Making of Europe: Conquest, Colonization, and Cultural Change, 950–1350* (Londýn, 1993).
- Eric Christiansen, *The Northern Crusades: The Baltic and the Catholic Frontier 1100–1525* (Londýn – Basingstoke, 1980).
- John B. Freed, *Frederick Barbarossa: The Prince and the Myth* (New Haven – Londýn, 2016).
- Helmold z Bosau, *Kronika Slovanů*, přel. J. Zdichynec, ed. M. Moravcová (Praha, 2012). (Napsáno kolem 1170.)
- Len Scales, *The Shaping of German Identity: Authority and Crisis, 1245–1414* (Cambridge, 2012).

6. KAPITOLA. MONGOLŠTÍ TATAŘI, NOVÁ MĚSTA A NOVÍ RYTÍŘI

- Pál Engel, *The Realm of St Stephen: A History of Medieval Hungary, 895–1526* (Londýn, 2001).
- Erik Fügedi, *Castle and Society in Medieval Hungary, 1000–1437* (Budapešť, 1986).
- Piotr Górecki, *A Local Society in Transition: The Henryków Book and Related Documents* (Toronto, 2007).
- Martyn Rady, *Nobility, Land and Service in Medieval Hungary* (Basingstoke – New York, 2000).
- Martyn Rady, János M. Bak a László Veszprémy, ed., *Anonymus and Master Roger* (Budapešť a New York, 2010).

7. KAPITOLA. DYNASTICKÁ PROMĚNA, KAREL IV. A PROROCI ANTIKRISTA

Barbara Drake Boehm a Jiří Fajt, ed., *Prague: The Crown of Bohemia, 1347–1437* (New Haven, 2005).

Thomas A. Fudge, *The Magnificent Ride: The First Reformation in Hussite Bohemia* (Aldershot, 1998).

Stephen E. Lahey, *The Hussites* (Leeds, 2019).

Balázs Nagy a Frank Schaer, ed., *Autobiography of Emperor Charles IV; and, His Biography of St Wenceslas* (Budapešť, 2001); česky viz Karel IV., *Vlastní životopis*, přel. J. Prácheňský (Praha, 1970 a četná další vydání); přel. R. Mertlík (Praha, 1985 a četná další vydání); *Život svatého Václava sepsaný Karlem IV. otcem vlasti*, přel. J. Hladký (Hranice, 1929); *Život svatého Václava*, in: *Próza z doby Karla IV.*, ed. J. Vilímovský (Praha, 1938).

František Šmahel, *Cesta Karla IV. do Francie: 1377–1378* (Praha, 2006).

8. KAPITOLA. RADY, SNĚMY A PRÁVNÍ ZMĚŤ

Julia Burkhardt, „Procedure, Rules and Meaning of Political Assemblies in Late Medieval Central Europe“, *Parliaments, Estates and Representation* 35/2 (2015): 153–170.

F. L. Carsten, *Princes and Parliaments in Germany: From the Fifteenth to the Eighteenth Centuries* (Oxford, 1959).

Kenneth J. Dillon, *King and Estates in the Bohemian Lands 1526–1564* (Brusel, 1976).

Antonio Marongiu, *Medieval Parliaments: A Comparative Study* (Londýn, 1968).

Stephen Werbőczy, *The Customary Law of the Renowned Kingdom of Hungary*, ed. János M. Bak, Péter Banyó a Martyn Rady (Budapešť – Idyllwild, Cal., 2005).

9. KAPITOLA. MĚSTA, VESNICE A SVOBODY OD FRÍSKA PO SEDMIHRADSKO

T. H. Aston a C. H. E. Philpin, ed., *The Brenner Debate: Agrarian Class Structure and Economic Development in Pre-Industrial Europe* (Cambridge, 1985).

Clive H. Church a Randolph C. Head, *A Concise History of Switzerland* (Cambridge, 2013).

Béla Köpeczi a B. Kovrig, ed., *History of Transylvania*, 3 sv. (Boulder, 2001–2002).

Horst Haider Munske, Nils Århammar, Volker F. Faltings, Oebele Vries, Jarich F. Hoekstra a Alastair G. H. Walker a Ommo Wilts, ed., *Handbook of Frisian Studies* (Tübingen, 2001).

Ioan-Aurel Pop a Thomas Nögler, ed., *The History of Transylvania*, 2. vyd., 3 sv. (Kluj, 2018).

10. KAPITOLA. STARÉ PRUSKO, DOBRODRUŽSTVÍ JINDŘICHA Z BOLINGBROKE A POLSKO-LITEVSKÁ UNIE

Darius Baronas a S. C. Rowell, *The Conversion of Lithuania: From Pagan Barbarians to Late Medieval Christians* (Vilnius, 2015).

Liliya Berezhnaya a Heidi Hein-Kircher, ed., *Rampart Nations: Bulwark Myths of Eastern European Multiconfessional Societies in the Age of Nationalism* (New York, 2019).

F. L. Carsten, *The Origins of Prussia* (Oxford, 1954).

Eric Christiansen, *The Northern Crusades: The Baltic and the Catholic Frontier, 1100–1525* (Londýn, 1980).

Desmond Seward, *The Monks of War: The Military Religious Orders* (Londýn, 1972).

11. KAPITOLA. KUPCI, HANZOVNÍ LIGA A FUGGEROVÉ

Philippe Dollinger, *The German Hansa* (Londýn – Basingstoke, 1970).

Richard Ehrenberg, *Capital and Finance in the Age of the Renaissance: A Study of the Fuggers and Their Connections* (New York, 1928).

Donald J. Harreld, ed., *A Companion to the Hanseatic League* (Leiden – Boston, 2015).

József Laszlovszky, Balázs Nagy, Péter Szabó a András Vadas, ed., *The Economy of Medieval Hungary* (Leiden a Boston, 2018).

Greg Steinmetz, *The Richest Man Who Ever Lived: The Life and Times of Jacob Fugger* (New York, 2015).

12. KAPITOLA. DRAK V OBCHODU

S PORCELÁNEM A HABSBURSKÁ IMAGINACE

Gerhard Benecke, *Maximilian I, 1459–1519: An Analytical Biography* (Londýn, 1982).

Imre Takács, Zsombor Jékely, Szilárd Papp a Györgyi Poszler, ed., *Sigismund Rex et Imperator: art et culture au temps de Sigismond de Luxembourg. Catalogue d'exposition* (Mainz, 2006).

Marie Tanner, *The Last Descendants of Aeneas: The Habsburgs and the Mythic Image of the Emperor* (New Haven, 1992).

Pierre Terjanian, ed., *The Last Knight: The Art, Armor, and Ambition of Maximilian I* (New York, 2019).

Mark Whelan, *Sigismund of Luxemburg and the Imperial Response to the Ottoman Turkish Threat, c. 1410–1437* (doktorská dizertace, University of London, 2014).

13. KAPITOLA. STŘEDOEVROPSKÁ RENESANCE, ŘÍMSKÉ PRÁVO A KNIHOVNA HAVRANÍHO KRÁLE

Thomas DaCosta Kaufmann, *Court, Cloister and City: The Art and Culture of Central Europe 1450–1800* (Londýn, 1995).

Erwin Panofsky, *The Life and Art of Albrecht Dürer*, 5. vyd. (Princeton, 2005).

Gerald Strauss, *Law, Resistance, and the State: The Opposition to Roman Law in Reformation Germany* (Princeton, 1986).

Marcus Tanner, *The Raven King: Matthias Corvinus and the Fate of His Lost Library* (New Haven – Londýn, 2009).

Malcolm Vale, *A Short History of the Renaissance in Northern Europe* (Londýn – New York, 2020).

14. KAPITOLA. LUTHEROVA REFORMACE, DURYNSKÉ VYVŘELINY A SASKÝ DVORNÍ MALÍŘ

Alister E. McGrath, *Luther's Theology of the Cross: Martin Luther's Theological Breakthrough*, 2. vyd. (Malden, Mass., 2011).

Natalia Nowakowska, *King Sigismund and Martin Luther: The Reformation Before Commercialization* (Oxford, 2018).

Steven Ozment, *The Serpent and the Lamb: Cranach, Luther, and the Making of the Reformation* (New Haven – Londýn, 2011).

Geoffrey Parker, *Emperor: A New Life of Charles V* (New Haven – Londýn, 2019).

Martyn Rady, *The Emperor Charles V* (Londýn – New York, 1988).

15. KAPITOLA. OSMANŠTÍ TURCI A DLOUHÉ STŘEDOEVROPSKÉ POHRANIČÍ

Paul Robert Magocsi, *A History of Ukraine* (Seattle, 1996).

William H. McNeill, *Europe's Steppe Frontier, 1500–1800* (Chicago – Londýn, 1964).

Stanko Guldescu, *The Croatian-Slavonian Kingdom 1526–1792* (Haag – Paris, 1970).

Serhii Plokhy, *The Cossacks and Religion in Early Modern Ukraine* (Oxford, 2001).

Gunther E. Rothenberg, *The Austrian Military Border in Croatia, 1522–1747* (Urbana, 1960).

16. KAPITOLA. TOLERANCE, VELKÝ MÁG A ALCHYMISTA CÍSAŘEM

R. J. W. Evans, *Rudolf II. a jeho svět: Myšlení a kultura ve střední Evropě 1576–1612*, přel. M. Calda (Praha, 1997).

E. Fučíková, ed., *Rudolf II and Prague: The Court and the City* (Praha – Londýn – New York, 1997).

Howard Louthan, *The Quest for Compromise: Peacemakers in Counter-Reformation Vienna* (Cambridge, 1997).

Peter Marshall, *Magický kruh Rudolfa II.*, přel. G. Císař (Praha, 2008).

Regina Pörtner, *The Counter-Reformation in Central Europe: Styria 1580–1630* (Oxford, 2001).

17. KAPITOLA. KALENDÁŘE, KATOLICKÁ OBRODA A STŘEDOEVROPSKÁ TŘICETILETÁ OBČANSKÁ VÁLKA

Olaf Asbach a Peter Schröder, ed., *The Ashgate Research Companion to the Thirty Years' War* (Londýn a New York, 2014).

Robert Bireley, *Ferdinand II, Counter-Reformation Emperor, 1578–1637* (Cambridge, 2014).

Paul Shore, *Narratives of Adversity: Jesuits on the Eastern Peripheries of the Habsburg Realms (1640–1773)* (Budapešť – New York, 2012).

Janusz Tazbir, *A State Without Stakes: Polish Religious Toleration in the Sixteenth and Seventeenth Centuries* (New York, 1973).

Peter Wilson, *Europe's Tragedy: A New History of the Thirty Years' War* (Londýn, 2010).

18. KAPITOLA. SITUACE NA VENKOVĚ: ROLNÍCI, CIKÁNI, ŽIDÉ A TI DRUZÍ

Viorel Achim, *The Roma in Romanian History* (Budapešť – New York, 2004).

Markus Cerman, *Villagers and Lords in Eastern Europe, 1300–1800* (Basingstoke – New York, 2012).

Gershon David Hundert, *Jews in Poland-Lithuania in the Eighteenth Century* (Berkeley – Los Angeles, 2004).

Lech Mróz, *Roma-Gypsy Presence in the Polish-Lithuanian Commonwealth* (Budapešť – New York, 2015).

Antony Polonsky, *The Jews of Poland and Russia, 1350–1881* (Liverpool, 2019).

19. KAPITOLA. KAMERALISMUS, OSMANSKÁ KONCOVKA A LIDSKÁ LABORATOŘ

Michael Hochedlinger, *Austria's Wars of Emergence: War, State and Society in the Habsburg Monarchy 1683–1797* (Londýn, 2003).

Irina Marin, *Contested Frontiers in the Balkans: Habsburg and Ottoman Rivalries in Eastern Europe* (Londýn – New York, 2013).

Derek McKay, *Prince Eugene of Savoy* (Londýn, 1977).

Marten Seppel – Keith Tribe, ed., *Cameralism in Practice: State Administration and Economy in Early Modern Europe* (Woodbridge, 2017).

Andre Wakefield, *The Disordered Police State: German Cameralism as Science and Practice* (Chicago – Londýn, 2009).

20. KAPITOLA. BYROKRATI, SARMATÉ A KRAJINY

W. H. Bruford, *Germany in the Eighteenth Century: The Social Background of the Literary Revival* (Cambridge, 1935).

Jerzy Lukowski, *Disorderly Liberty: The Political Culture of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the Eighteenth Century* (Londýn – New York, 2010).

Oto Luthar, *The Land Between: A History of Slovenia* (Frankfurt – Oxford, 2008).

Henry Marczali, *Hungary in the Eighteenth Century* (Cambridge, 1910).

Felicia Roşu, *Elective Monarchy in Transylvania and Poland-Lithuania* (Oxford, 2017).

21. KAPITOLA. V PRUSKÉM STYLU: MARIONETY NA HŘBITOVĚ A STÁT-STROJ

Derek Beales, *Joseph II*, 2. sv. (Cambridge, 1987–2009).

Christopher Clark, *Prusko: Vzestup a pád železného království*, přel P. Vereš (Praha, 2008).

James Van Horn Melton, *The Rise of the Public in Enlightenment Europe* (Cambridge, 2001).

Robert A. Minder, *In the Footsteps of the Freemasons in Vienna: A City Guide* (Víděň, 2021).

Barbara Stollberg-Rilinger, *Maria Theresa: The Habsburg Empress in Her Time* (Princeton – Oxford, 2022).

22. KAPITOLA. PITVÁNÍ EVROPSKÉHO ORANGUTANA: DĚLENÍ POLSKA A LITVY

Richard Butterwick, *The Constitution of 3 May 1791: Testament of the Polish-Lithuanian Commonwealth* (Varšava, 2021).

Richard Butterwick, *The Polish-Lithuanian Commonwealth 1733–1795: Light and Flame* (New Haven – Londýn, 2020).

Jerzy Lukowski, *Liberty's Folly: The Polish-Lithuanian Commonwealth in the Eighteenth Century, 1697–1795* (Londýn, 1991).

Jerzy Lukowski, *The Partitions of Poland 1772, 1793, 1795* (Londýn, 1999).

Adam Zamoyski, *The Last King of Poland* (Londýn, 1997).

23. KAPITOLA. NAPOLEON A MAPA STŘEDNÍ EVROPY

F. M. Barnard, *Herder's Social and Political Thought: From Enlightenment to Nationalism* (Oxford, 1965).

Jaroslav Czuby, *The Duchy of Warsaw, 1807–1815: A Napoleonic Outpost in Central Europe* (Londýn – New York, 2016).

Joep Leerssen, *National Thought in Europe: A Cultural History*, 3. vyd. (Amsterdam, 2014).

Sam A. Mustafa, *Napoleon's Paper Kingdom: The Life and Death of Westphalia, 1807–1813* (Lanham, MD, 2017).

Adam Zamoyski, *Phantom Terror: The Threat of Revolution and the Repression of Liberty 1789–1848* (Londýn, 2014).

24. KAPITOLA. GALANTNÍ SVĚT KOCOURA MOURA: ROMANTISMUS, BRATŘÍ GRIMMOVÉ A HANNOVERSKÁ PŘÍRUČKA

Tim Blanning, *The Romantic Revolution* (Londýn, 2010).

E. T. A. Hoffmann, *Životní názory kocoura Moura, spolu se zlomky životopisu kapelníka Johanna Kreislera, tak jak se náhodou zachovaly v makulatuře*, přel. H. Karlach (Praha, 1979).

Ruth Michaelis-Jena, *The Brothers Grimm* (Londýn, 1970).

Wolfram Siemann, *Metternich: Strategist and Visionary* (Cambridge, Mass., 2019).

John Wardroper, *Wicked Ernest: The Truth About the Man Who Was Almost Britain's King* (Londýn, 2002).

25. KAPITOLA. 1848 A NÁSTUP REVOLUCE

George Barany, *Stephen Széchenyi and the Awakening of Hungarian Nationalism, 1791–1841* (Princeton, 1968).

Sir Lewis Namier, *1848: The Revolution of the Intellectuals*, upr. vyd. (Oxford, 1992).

Thomas Nipperdey, *Germany from Napoleon to Bismarck, 1800–1866* (Princeton, 1996).

Mike Rapport, *1848: The Year of Revolution* (Londýn, 2009).

R. John Rath, *The Viennese Revolution of 1848* (New York, 1969).

26. KAPITOLA. REVANŠ GENERÁLŮ A UTVÁŘENÍ NÁRODŮ

Istvan Deak, *The Lawful Revolution: Louis Kossuth and the Hungarians, 1848–1849* (New York, 1979).

Jason D. Hansen, *Mapping the Germans: Statistical Science, Cartography, and the Visualization of the German Nation, 1848–1914* (Oxford, 2015).

Alexander Maxwell, *Patriots Against Fashion: Clothing and Nationalism in Europe's Age of Revolutions* (Basingstoke – New York, 2014).

Tara Zahra, „Imagined Noncommunities: National Indifference as a Category of Analysis“, *Slavic Review* 69/1 (2010): 93–119.

Adam Zamoyski, *Chopin: Prince of the Romantics* (Londýn, 2010).

27. KAPITOLA. BISMARCK, KHUEN-HÉDERVÁRYHO CHORVATSKO A PRESUMPCE LEGALITY

Ágnes Deák, *From Habsburg Neo-Absolutism to the Compromise, 1849–1867* (Boulder – Highland Lakes, 2009).

Celia Hawkesworth, *Zagreb: A Cultural and Literary History* (Oxford, 2007).

László Péter, *Hungary's Long Nineteenth Century: Constitutional and Democratic Traditions in a European Perspective*, ed. M. Lojkó (Leiden – Boston, 2012).

Jonathan Steinberg, *Bismarck: A Life* (Oxford, 2011).

A. J. P. Taylor, *Bismarck: The Man and the Statesman* (Londýn, 1955).

28. KAPITOLA. ASIMILACE, BIOLOGIE A MĚŘIČI LEBEK

David Olusoga a Casper W. Erichsen, *The Kaiser's Holocaust: Germany's Forgotten Genocide and the Colonial Roots of Nazism* (Londýn, 2011).

Peter Pulzer, *The Rise of Political Anti-Semitism in Germany and Austria* (Cambridge, Mass., 1988).

Marius Turda, *Eugenics and Nation in Early 20th Century Hungary* (Basingstoke – New York, 2014).

Peter Watson, *The German Genius: Europe's Third Renaissance, the Second Scientific Revolution and the Twentieth Century* (Londýn, 2010).

Paul Weindling, *Epidemics and Genocide in Eastern Europe, 1890–1945* (Oxford, 2010).

29. KAPITOLA. 1914–1918: VÁLKA PROTI STŘEDNÍ EVROPĚ

Maureen Healy, *Vienna and the Fall of the Habsburg Empire: Total War and Everyday Life in World War I* (Cambridge, 2004).

John Horne, ed., *A Companion to World War One* (Chichester – Malden, Mass., 2010).

Vejas Gabriel Liulevicius, *The German Myth of the East: 1800 to the Present* (Oxford, 2009).

Manfred Rauchensteiner, *The First World War and the End of the Habsburg Monarchy, 1914–1918* (Viedeň, Kolín n. R. a Výmar, 2014).

Alexander Watson, *Ring of Steel: Germany and Austria-Hungary at War, 1914–1918* (Londýn, 2014).

30. KAPITOLA. NÁSILÍ, MĚSTO A „MODRÝ ANDĚL“

Peter Gay, *Weimar Culture: The Outsider as Insider* (Londýn, 1969).

Robert Gerwarth, *Poražení: Světová válka byla jen jedna*, přel. L. Gréc (Praha, 2018).

Peter Jelavich, *Berlin Cabaret* (Cambridge, Mass., a Londýn, 1993).

Michael H. Kater, *Culture in Nazi Germany* (New Haven – Londýn, 2019).

Siegfried Kracauer, *From Caligari to Hitler: A Psychological History of the German Film*, upr. vyd. (Princeton – Oxford, 2004).

31. KAPITOLA. DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA, OBYČEJNÍ STŘEDOEVROPANÉ A PRŮMYSLOVÉ VRAŽDĚNÍ

Zygmunt Bauman, *Modernita a holocaust*, přel. J. Ogrocká (Praha, 2003 a další vydání).

David Cesarani, *Final Solution: The Fate of the Jews 1933–1949* (Londýn, 2017).

Norman Davies, *Evropa ve válce 1939–1945*, přel. P. Šustrová (Praha, 2007).

Jan T. Gross, *Neighbours: The Destruction of the Jewish Community in Jedwabne, Poland* (Princeton, 2001).

Halik Kochanski, *The Eagle Unbowed: Poland and the Poles in the Second World War* (Londýn, 2012).

32. KAPITOLA. MÁTYÁS RÁKOSI, STALINISTICKÁ STŘEDNÍ EVROPA A JEJÍ NEKLID

Anne Applebaum, *Železná opona: podrobení východní Evropy 1944–1956*, přel. P. Šustová (Praha – Plzeň, 2014).

Csaba Békés, János Rainer a Malcolm Byrne, ed., *The 1956 Hungarian Revolution: A History in Documents* (Budapešť – New York, 2002).

Martin Mevius, *Agents of Moscow: The Hungarian Communist Party and the Origins of Socialist Patriotism, 1941–1953* (Oxford, 2005).

László Péter a Martyn Rady, ed., *Resistance, Rebellion and Revolution in Hungary and Central Europe: Commemorating 1956* (Londýn, 2008).

Hugo Service, *Germans to Poles: Communism, Nationalism and Ethnic Cleansing After the Second World War* (Cambridge, 2013).

33. KAPITOLA. KOMUNISTICKÁ STŘEDNÍ EVROPA A JEJÍ KOLAPS

Siobhan Doucette, *Books Are Weapons: The Polish Opposition Press and the Overthrow of Communism* (Pittsburgh, 2017).

Timothy Garton Ash, *The Uses of Adversity: Essays on the Fate of Central Europe* (Cambridge, 1989).

Joseph Rothschild a Nancy M. Wingfield, *Return to Diversity: A Political History of East Central Europe Since World War II*, 4. vyd. (Oxford, 2008).

Bernard Wheaton a Zdeněk Kavan, *The Velvet Revolution: Czechoslovakia, 1988–1991* (Boulder, 1991).

Kieran Williams, *The Prague Spring and Its Aftermath: Czechoslovak Politics, 1968–1970* (Cambridge, 1997).

34. KAPITOLA. POSTKOMUNISMUS: SLAVOJ ŽIŽEK A LEKCE LAIBACH

Daphne Berdahl, *On the Social Life of Postsocialism: Memory, Consumption, Germany* (Bloomington, 2010).

Ivan Krastev a Stephen Holmes, *Světlo, které pohaslo: vyúčtování* (Praha, 2020).

Bálint Magyar, *Post-Communist Mafia State: The Case of Hungary* (Budapešť – New York, 2016).

Alexei Monroe, *Interrogation Machine: Laibach and NSK* (Cambridge, Mass. – Londýn, 2005).